

8 Μαρτίου 2013

Ημέρα της Γυναίκας

Μέσα σε ένα πραγματικά προβληματικό για τη γυναίκα παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και τοπικό περιβάλλον, όπως δείχνουν οι στατιστικές, με την κρίση να στοχοποιεί και πάλι τη γυναίκα, ιδιαίτερα αυτή που έχει μεγαλύτερη ανάγκη υποστήριξης από την κοινωνία, η συμμετοχή της γυναίκας παραμένει προβληματική, σε μια εποχή που θα έπρεπε να έχει φωνή για να μπορεί και να προστατευθεί. Αντί αυτού, από όλους τους χώρους η συζήτηση για τις 'Γυναίκες στο Προσκήνιο' παραμένει φωνή διαμαρτυρίας, για τη βία, την εκμετάλλευση και τις διακρίσεις εις βάρος των γυναικών και τη συνεχιζόμενη παραμονή της γυναίκας στο παρασκήνιο.

Η έρευνα και η δράση κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καταγγέλλουν μια κοινωνία με ρητορικές εξάρσεις σε όλα τα επίπεδα, με αναγνώριση της ισότητας μόνο σε επίπεδο διακηρύξεων, η οποία ταλανίζεται από κάθε είδους βία και προκαταλήψεις κατά των γυναικών, με τη φτώχεια να εντείνεται και να παραμένει γένους θηλυκού, με ανδρόστροφες πολιτικές και υποαντιπροσώπευση στα σώματα λήψης αποφάσεων, γυναίκες άνισες ακόμη και απέναντι στο νόμο, όσο και αν διακηρύσσεται το αντίθετο.

Καθημερινά επαληθεύεται το βασικό συμπέρασμα της μεταανάλυσης διεθνών ερευνών σύμφωνα με το οποίο «Το φύλο είναι ένα σύστημα δύναμης, το οποίο παρέχει προνόμια στους άνδρες και αδικεί τις περισσότερες γυναίκες». Το φύλο, ως σύστημα δύναμης που αδικεί τη γυναίκα, επαληθεύεται καθημερινά και έχει επαληθευτεί και στην τελευταία σύνθεση του Υπουργικού Συμβουλίου, όπου άντρες στα κέντρα λήψης απόφασης, αποφασίζουν για τη μεταξύ τους νομή της εξουσίας.

Το θέμα είναι πολύ σοβαρό στην ανάλυσή του και δεν έχει να κάνει με την αριθμητική εκπροσώπηση, αν συμβολικά δηλαδή ή για λόγους εκπροσώπησης έχει μία- δύο ή και περισσότερες γυναίκες στο Υπουργικό ή σε άλλα σώματα. Το πρόβλημα βρίσκεται στο γεγονός ότι χωρίς γυναίκες ευαισθητοποιημένες στα σώματα λήψης αποφάσεων η θέση της γυναίκας θα γίνεται ολοένα και δυσχερέστερη, οι κοινωνικές παροχές θα συνεχίσουν να αποκόπτονται, η γυναίκα θα αποσύρεται από το δημόσιο βίο, θα μπορεί να διεκδικεί λιγότερο και θα ανέχεται τη βία και την εκμετάλλευση, φανερή ή υπόρρητη, με τη δικαιολογία ότι αυτό απαιτεί η κρίση.

Η προοπτική της ανάλυσης του κοινωνικού φύλου, έχει τουλάχιστον τρεις προοπτικές και αποκαλύπτει ότι συμβαίνει σε όλους τους τομείς υποαντιπροσώπευσης της γυναίκας: Η πρώτη προοπτική ανάλυσης, έχει στο επίκεντρο την επιβεβαίωση του αποτελέσματος έρευνας της ΕΕ σύμφωνα με την οποία οι

άνδρες, όταν αποφασίζουν για διορισμούς, προσλήψεις και ανελίξεις ευνοούν άντρες, είναι δηλαδή προκλητικά ανδροστρεφείς. Η έρευνα, δυστυχώς επιβεβαιώνει ότι ανδροστρεφείς είναι κατά κανόνα και οι γυναίκες στα κέντρα λήψης απόφασης, όταν δεν είναι ευαισθητοποιημένες σε θέματα ίσης εκπροσώπησης.

Δεύτερη προοπτική ανάλυσης του κοινωνικού φύλου είναι η προοπτική της προκατάληψης εις βάρος των γυναικών, σύμφωνα με την οποία στα σοβαρά και στα δύσκολα δεν έχουν θέση οι γυναίκες - το ασθενές δηλαδή φύλο. Ας σκεφτούμε, λοιπόν, για την εκπροσώπησή τους, όταν δεν υπάρχουν μεγάλα προβλήματα προς επίλυση, όταν μας παίρνει να πούμε 'ας βάλουμε και καμιά γυναίκα', όταν πρόκειται για εκδηλώσεις φιλανθρωπίας ή θέσεις συμβουλευτικού χαρακτήρα, που αν θέλουμε τις λαμβάνουμε υπόψη και που δεν μπορούν να κάνουν τη διαφορά.

Επιβεβαιώνεται ότι στη γυναίκα έχει 'παραχωρηθεί' ο χώρος που δεν είναι ελκυστικός για τους άντρες, ο χώρος του σπιτιού, ενώ έχει αποκλειστεί από τη δημόσια σφαίρα, την επαγγελματική καταξίωση, την ισότιμη συμμετοχή στη διοίκηση. Οι έρευνες της Έδρας ΟΥΝΕΣΚΟ του Πανεπιστημίου Κύπρου τόσο στον επαγγελματικό χώρο, ευρύτερα, όσο και εξειδικευμένα στο χώρο των Πανεπιστημίων, έδειξαν ότι υπάρχει αρνητική προκατάληψη, για τις ικανότητες της γυναίκας, ακόμη και μεταξύ των γυναικών, ηλικίας, ιδίως, πέραν των 45 ετών, αλλά δυστυχώς και στο φοιτητικό πληθυσμό.

Τρίτη προοπτική ανάλυσης του κοινωνικού φύλου είναι η ανάλυση των θεσμών και πολιτικών, οι οποίες δυσχεραίνουν τη διεκδίκηση εκ μέρους των γυναικών, αποτρέπουν την πραγματική συμμετοχή τους και αφήνουν περιθώρια ατιμωρησίας για την περιφρόνηση της γυναίκας. Αυτή η θεσμοποιημένη και δυστυχώς αποδεκτή από κάποιους και ανεκτή από την πλειοψηφία αδικία εις βάρος της γυναίκας, τροφοδοτεί και τις προκαταλήψεις και την αυξανόμενη ανδροκεντρική και ανδροστρεφή δύναμη και πολιτική. Την βλέπουμε σε νομοθεσίες και πρακτικές, παρά το νόμο και τη λογική. Σε αυτές τις θεσμοποιημένες διακρίσεις συμπεριλαμβάνεται μια σειρά προκλητικών γεγονότων και καταστάσεων: το γεγονός ότι συνεχίζουν οι εκ μητρογονίας πρόσφυγες να μην έχουν δικαιώματα προσφύγων - όποιο σοφό κεφάλι, σίγουρα όχι γυναικείο, και αν επινόησε την πρωτοφανή διάκριση. Το ότι οι διαζευγμένες γυναίκες που ενεχυρίασαν τα σπίτια και την περιουσία τους ή εγγυήθηκαν τον σύζυγο στις επαγγελματικές του δραστηριότητες, σέρνονται στη φυλακή και στην πτώχευση, χωρίς κανείς να εξετάζει τα αιτήματά τους. Το γεγονός ότι η Βουλή ψηφίζει Νόμο Ίσης Εκπροσώπησης των κομμάτων σε προεκλογική περίοδο στα ΜΜΕ, αλλά ξεχνά να συμπεριλάβει πρόνοια και για την ίση εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών υποψηφίων. Ακόμη, σε αυτή την ανδροστρεφή πολιτική οφείλεται το γεγονός ότι η

Επιτροπή Ισότητας Φύλων της Βουλής έχει καταργηθεί με την έναρξη της τελευταίας κοινοβουλευτικής περιόδου, και ότι συνεχίζουν να ψηφίζονται Νόμοι με σαφή διάκριση κατά των γυναικών, όπως ο Νόμος για μοριοδότηση των αντρών στην εκπαίδευση για σκοπούς προαγωγής εις βάρος των γυναικών. Σε αυτή τη θεσμοποιημένη επίσης ανισότητα, οφείλεται επίσης, χωρίς να λαμβάνουμε κανένα πραγματικά ανασταλτικό μέτρο, το γεγονός ότι διατηρούμε θλιβερές επιδόσεις στην Ευρώπη, όπως στο χάσμα αμοιβών μεταξύ αντρών και γυναικών στον ιδιωτικό τομέα, τη σεξουαλική εκμετάλλευση, τη βία κατά των γυναικών.

Ακόμη, καθόλου τυχαίο δεν είναι το γεγονός ότι οι γυναίκες, εγκαταλείπουν κατά κανόνα την καριέρα τους μετά το γάμο, ενώ οι άντρες με το γάμο, τη διευκολύνουν, όπως δείχνουν οι σχετικές στατιστικές. Οι πρακτικές συμφιλίωσης καριέρας και οικογένειας, όπου υπάρχουν, είναι η εξαίρεση. Χθες διαβάσαμε ότι το ΥΠΠ αποφάσισε να δίνει 3 μέρες γονική άδεια μετ' απολαβών στους άντρες εκπαιδευτικούς! Δεν γνωρίζω αν πανηγύρισε κανείς ή αν θεωρούμε ότι κάναμε το καθήκον μας, έναντι στην υποχρέωση για από κοινού ανάληψη ευθύνης των συζύγων για ανατροφή των παιδιών τους!

Σκόπιμα δεν αναφέρθηκα σε ευρωπαϊκές πολιτικές και αποφάσεις σε θέματα Ισότητας φύλων. Οι ιστοσελίδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι γεμάτες από τέτοιες αποφάσεις και πρακτικές, οι οποίες δυστυχώς επαληθεύουν απλώς το γεγονός ότι σε επίπεδο ρητορικής πάμε καλά, αλλά στην πράξη οι γυναίκες υποαντιπροσωπεύονται σε όλα τα σώματα λήψης απόφασης ακόμη και στην ΕΕ. Και δεν υπερβαίνουν σύμφωνα με τις τελευταίες στατιστικές το 10%.

Το ζητούμενο είναι η Ενδυνάμωση της γυναίκας για διεκδίκηση - η υποστήριξή της για να διαμαρτυρηθεί, να αρνηθεί τη δεύτερη θέση, να αντιπροσωπευτεί στα κέντρα λήψης απόφασης με τρόπο που να μπορεί η ίδια να αποφασίζει για Ισότητα και Συμμετοχή και ενδυνάμωση όλων των γυναικών .

Θεωρώ ότι η πολιτική μας πρέπει να περάσει από το επίπεδο της διαμαρτυρίας και των εισηγήσεων στο επίπεδο της **απαίτησης κατοχύρωσης του δικαιώματος**. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, οι ποσοτώσεις σε κέντρα λήψης απόφασης θα πρέπει να είναι ένα από τα αντικείμενα διεκδίκησης. Εφόσον δεχόμαστε – και αποδεικνύεται από τους αριθμούς – ότι οι γυναίκες είναι εξίσου υπεύθυνες, μορφωμένες και ικανές και εφόσον είναι γενικά παραδεκτό ότι αδικούνται και υποαντιπροσωπεύονται, κανείς δεν έχει δικαίωμα να αρνηθεί το αντισταθμιστικό μέτρο της ποσόστωσης. Δεν είναι εις βάρος των αντρών. Είναι μέτρο άρσης της ανισότητας, το οποίο θα δείξει ότι δεν είναι η εκπαίδευση και οι ικανότητες που λείπουν από τις γυναίκες, αλλά η συμμετοχή και η επαλήθευση των ικανοτήτων τους, η οποία θα αναιρέσει προκαταλήψεις και θα τροχοδρομήσει κατάργηση θεσμοποιημένων πρακτικών.